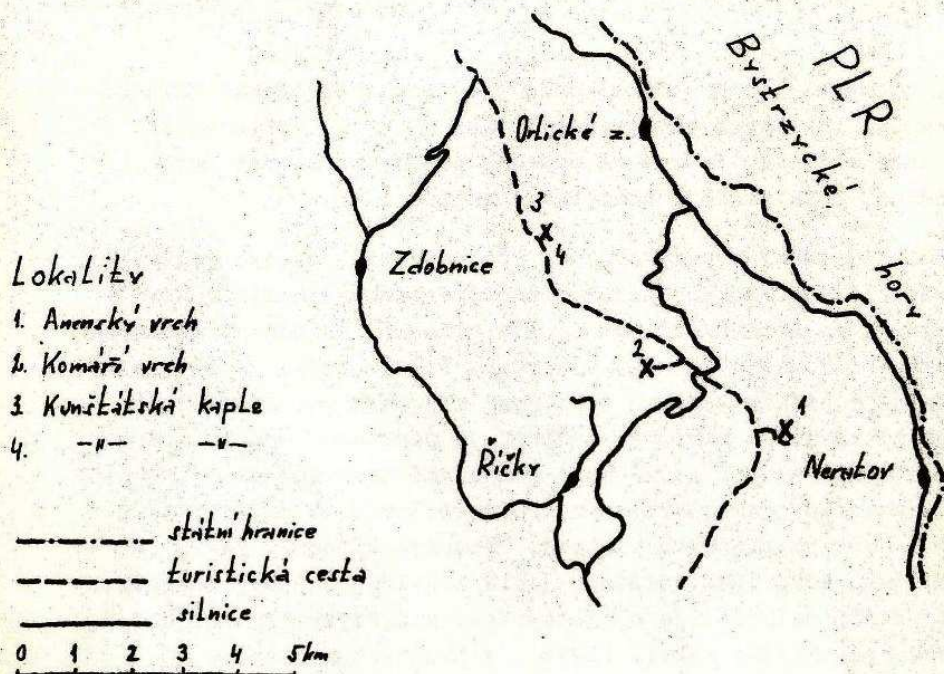

Orlovec říční (Pandion haliaetus L.) na Bohdanečském rybníce

Miloslav Hříbek, Pardubice

30. srpna 1981 jsem pozoroval na Bohdanečském rybníce orlovce říčního. Tento dravec s nápadně bílou spodinou těla kroužil nad hladinou celého rybníka a jakmile se přiblížil k pochopu zákosnímu (Circus aeruginosus), pochop na něj zaútočil. Jednou po dobu mého pozorování zasedl na suchý strom v hrázi rybníka.

13. 9. 1981 v 8,40 až 45 hod. pozoroval orlovce na Bohdanečském rybníce Milan Hošek (in verb). Orlovec lovil a letěl nad hladinou rybníka. Napadli ho dva rackové a společně s pochopem rákosním jej vypudili z hladiny nad les a dále nad pastviny kam už dalekohledem neviděl. Čekal ještě 20min., ale orlovec se už neukázal.

Při pohledu do historie výskytu tohoto dravce na Pardubicku Musílek (1946) uvádí orlovce říčního jako častého hosta na našich rybnících, zejména na podzimním tahu.

Dr. Obhlídal pozoroval tohoto dravce 17. 4. 1942 nad sádkami v Bohdanči a 1., 2. května 1942 nad Bohdanečským rybníkem. Štancl jej pozoroval na tahu 30. 3. 1956 a 2. 4. 1963 nad Bohdanečským rybníkem. Dále Štancl (1978) píše, že na rybnících u Bukovky jej na podzim pravidelně zastihneme, ale v práci Ptactvo SPR Bohdanečský rybník a rybník MATKA (1973) jej uvádí na tahu jako řídkého. Na Labi bývá pravidelně zastížen na podzimním tahu a při zimování (SKLENÁŘ 1969).

Konkrétní pozorování z našeho kraje jsou i z letního období: v březnu až polovině června 1955 pozorován pár na Bohdanečském rybníce (ŠTANCL 1973), 1 pár orlovců se zdržoval v březnu až květnu 1955 na rybníce Černý Nadýmač u Habřiny Vlčí. Později byl pozorován s jedním mládětem (ŠTANCL). V roce 1960 na Sopřečském rybníce pozoroval Kratochvíl v červnu až srpnu pár orlovců. Hnízdění však řádně doloženo nebylo (HUDEC, ČERNÝ 1977). Pouze literární údaj Fričův z roku 1971 uvádí hnízdění orlovců říčních v našem kraji v r. 1855 na lípě u rybníka Semtín (dnes již zaniklého).

Použitá literatura:

1. HUDEC, K. ČERNÝ, W. et al.: Fauna ČSSR. Ptáci II. Academia 1977, Praha
2. MUSÍLEK, J.: Ptactvo Pardubicka. Pardubice 1946
3. ŠTANCL, L.: Ptactvo SPR Bohdanečský rybník a rybník Matka. Acta musei Reginae hradecensis XIV/1973: 129-163
4. ŠTANCL, L., ŠTANCOVÁ, H.: Stručný přehled ptactva, zastiženého na rybnících u Bukovky (okr. Pardubice) a v nejbližším okolí. Zprávy MOS, 20-1978, 39-47.
5. ŠTANCL, L., ŠTANCOVÁ, H.: Ptactvo rybníka Černý Nadýmač u Habřiny Vlčí a v jeho okolí. Zprávy MOS, 19-1977, 15-19.
6. KRATOCHVÍL, V.: Ptactvo SPR na Hradech v letech 1960-1970. Práce a studie - Přír.,: 89-100.
7. PROCHÁZKA, F., SKLENÁŘ, J.: Příroda Pardubice, Pardubice 1969.

Krkavec velký (Corvus corax L.) na Jaroměřsku

Jan Koza : Semonice

Dne 4. 5. 1982 jsem v ranních hodinách při procházení rozsáhlých osetých polí v katastru obce Semonice na Jaroměřsku okres Náchod spatřil z terénní vlny ve vzdálenosti půl druhého kilometru seděti velkého tmavého ptáka, kterého jsem při zběžném pohledu považoval za káně. Při přiblížení na půl kilometru pták vzlétl a stoupal spirálou do výše. Dalekohledem Zeiss 10 x 50 za plného slunečního osvětlení bylo kromě velikosti nápadně tmavě čokoládové zbarvení, krk s odstávajícím opeřením na spodní části, na dálku patrný silný zobák a dlouhý kýlovitý ocas. Pohledem ze spodu připomínal plachtící pták stínorys černého kříže, spolehlivý rozpoznávací znak uváděný v terénních ornitologických příručkách. Krkavec vzlétl mlčky a za neustálého kroužení se vzdalovat severním směrem na Krkonoše. Sám jsem se s krkavcem velkým za více jak čtyřicetiletých ornitologických pozorováních ve východních Čechách nesetkal. V odborné literatuře traduje se úlovek samce krkavce od Konecchlumu z roku 1847, který byl ve sbírce Kablíkové a podle Jirsíka (1) má býti v gymnasiu v Jičíně. O původu dvou krkavců v bývalé Hromádkově sbírce v museu v Pardubicích píše Musílek (2), že pocházejí podle Friče z Jizerských hor. Kokeš (3) podle rukopisu Kněžourkova je lokalizuje do hor Orlických. Podle historických pramenů zástřeplných listin, prostudovaných Kokešem (3), se krkavec velký vyskytoval na Opočenském panství do konce 18. století, ústup z Krkonoš nenalezl jsem nikde podrobněji popsán. V současné době se šíří krkavec u nás ze Slovenska k severozápadu a znovu trvale osídlil Jáseníky. Jsou činěny pokusy s introdukcí v pohořích střední Evropy, např. Bavorský les v NSR, u nás podle Vodáka (4) na Šumavě.